

EESTI PÕHJAVEEKOMISJON

Koosoleku protokoll nr 130

Aeg: 14.03.2014

Koht: KKM, Narva mnt 7a, Tallinn

Koosoleku juhataja: Heddy Klasen

Protokollis: Andres Marandi

Koosolekul osalenud PVK liikmed: Andres Marandi, Heddy Klasen, Leonid Savitski, Kersti Türk, Siim Väikmann, Madis Metsur, Kadri Haamer

Külalisena: Eda Andresmaa, KAUR'i veeosakonna juhataja

Päevakord:

Harku Vallavalitsuse 25.02.2014 saadetud kirjas nr 10.3-1/970 esitatud küsimustele vastamine.

Harku VV pöördus 25.02.2014 saadetud kirjaga nr 10.3-1/970 põhjaveekomisjoni poole, et saada vastused järgmistele küsimustele:

1. Kas ja kui võrd on õigustatud Tallinna linnale määratud põhjaveevaru säilitamine hädaolukorra tarbeks?
2. Kas oleks võimalik suurendada Harku vallas Tabasalu piirkonna veevaru vähendades Tallinna linna Mustamäe piirkonnale kinnitatud põhjaveevaru?

PVK liikmed olid eelnevalt saanud tutvumiseks:

1. Harku Vallavalitsuse kirja (25.02.2014. nr 10.3-1/970).
2. Tallinna linna veevarustuse võimalike hädaolukordade ennetamise kava (<http://uuritud.tallinnlv.ee/document.aspx?id=11211>).
3. Keskkonnaministri käskkirja Harjumaal kinnitatud põhjaveevarude kohta (http://www.envir.ee/orb.aw/class=file/action=preview/id=1174315/2006_KK_Harjumaa.pdf).

Vastavalt Harku VV kirjale on vallas tekkinud olukord, kus on takerdunud mitmete Harku vallale oluliste detailplaneeringute menetlemine ning muutunud küsitavaks valla sihipärane areng. Hetkel kehtestatud üldplaneeringust lähtuvalt on näiteks Tabasalu põhjaveemaardlas arvestuslik tuleviku veevajadus 1625 m³/d, mis on 384 m³/d suurem kui kinnitatud veevaru. Antud piirkonna ÜVK näeb ette põhjaveevaru puudujäägi leevendamise pinnavee arvelt, kuid Harku valla sooviks on kasutada ka edaspidi põhja-, mitte pinnavett.

Tulenevalt sellest on tekkinud küsimus, kas ehk ei võiks jagada ümber Tallinna linnale kuuluvaid põhjaveevarusid olukorras, kus linn neid ise praktiliselt ei kasuta ning hoiab varu vaid hädaolukorra tarbeks.

PVK tegi antud küsimuse järgmised otsused:

1. Harku VV kirjast selgub, et Keskkonnaamet on veelubadega andnud kasutamiseks suuremas mahus põhjavett, kui on kinnitatud põhjaveevarud. Selline olukord on vastusolus õigusaktidega ja selline tegevus seab ohtu põhjaveekogumite hea koguselise seisundi säilitamise. Põhjaveekomisjon otsustas juhtida Keskkonnaameti tähelepanu sellele, et vee erikasutusloaga tohib põhjavett anda kasutusse ainult kinnitatud põhjaveevaru osas.

2. Harku VV kirjast selgub, et vald on planeeringutes (üld- ja detailplaneeringud) ja arendustegevustes arvestanud suurema koguse põhjavee kasutamise, kui on kinnitatud põhjaveevaru. Seega ei ole vald tulevikku suunatud tegevustes on tehtud sellises mahus, kus on teada, et põhjavett ei jätku. PVK arvamusel on selline käitumine vastutustundetu, vald peaks enda arengukavade ja planeeringute koostamisel arvestama kinnitatud põhjaveevaruga. Põhjaveekomisjon otsustas juhtida valla tähelepanu sellele, et planeeringute ja arengukavade koostamisel tuleb arvestada kinnitatud põhjaveevaruga. Vastasel juhul seatakse ohtu põhjavee hea seisundi säilitamine.

3. Sweko projekt AS poolt koostatud Tallinna linna veevarustuse võimalike hädaolukordade ennetamise kava kohaselt on sellise õnnetuse, kus linn peaks minema 100%-liselt põhjaveevarustusele, juhtumise tõenäosus alla 1%. Kuna 100%-liselt linna veevarustuses põhjaveele üle minemine on seotud suuremahuliste investeeringutega, siis ei ole see lähiaastatel võimalik. Tulenevalt sellest on hädaolukorra plaan välja töötatud ikkagi pinnaveevarustuse baasil, mis teatud piirkondades kasutab osaliselt põhjavett.

Seetõttu on veevarustussüsteemi puhul 100%-lise põhjavee tarbimise tõenäosus alla 1 %, mis PVK arvates ei ole piisavaks põhjuseks, et hoida kinni suurt hulka põhjaveevarusid. Lisaks on hädaolukordades põhjavee kasutamine lühiajaline, mistõttu mõju põhjaveekihile on väiksem kui pideva tarbimise korral. Lühiajaliselt, avariiolekorras võib põhjaveevarusid tarbida ka üle kinnitatud varude hulga, ilma et see põhjaveekihi seisundit halvendaks. PVK otsustas, et sellistel eeldustel võib lubada Tallinna ümbritsevatel valdadel algatada põhjaveevaru ümberhindamiseks hüdrogeoloogilise uuringu tellimine.

4. Kuna Eestis kasutatav põhjaveevarude arvutamise meetodika arvestab olemasolevate veehaarete konfiguratsiooni (konkreetsete puurkaevude asukohtasid ja konstruktsioone), siis antakse põhjaveevaru hindamise tulemusel igale veehaardele lubatud veevõtu kogus. Sellest tulenevalt ei tohi ilma veevarude ümber hindamiseta mehhaaniliselt tõsta ühele veehaardele eraldatud põhjaveevaru üle teisele veehaardele ka sama põhjaveemaardla piires. Juhul kui veehaare, mille tarbimist arvestati veevarude arvutuste ajal, on likvideeritud ja samasse kohta sama konstruktsiooniga veehaaret enam rajada ei saa, siis on sellele veehaardele arvutatud veevarud kehtetud kuni järgmise ümberhindamiseni. Lähtudes eeltoodust otsustas PVK, et Harjumaal tuleb Tallinna ümbritsevatel valdadel ja Tallinnal tellida põhjaveevaru ümberhindamiseks hüdrogeoloogiline uuring.

Heddy Klasen
Põhjaveekomisjoni esimees